

CSR og miljøforhold

FJERNVARME FYN

Der er gode ting på vej:

CSR-redegørelsen er en del af ledelsesberetningen for Fjernvarme Fyns årsrapport for året 2015. Med denne erklæring synliggøres de forskellige indsatsområder samt gennemførte projekter.

Samfundsansvar og bæredygtighed

Fjernvarme Fyn er bevidst om sit samfundsansvar. Gennem målrettet arbejde med CSR opfylder virksomheden gældende krav på området. Samtidig efterlever Odense Kommunes ønsker om i videst mulige omfang at sikre bæredygtighed og samfundsansvar.

I det følgende uddybes det, hvordan Fjernvarme Fyn arbejder målrettet med:

- Miljø- og klimamæssige forhold
- Arbejds miljø
- Sociale forhold og menneskerettigheder
- Mål og politik for det underrepræsenterede køn

Miljø og klimamæssige forhold

Gennem sin miljøpolitik efterlever Fjernvarme Fyn miljømyndighedernes love, retningslinjer og påbud. Det gælder beskyttelsen af vand, luft og jord samt støjpåvirkning og forebyggelse af uheld.

Via grundige analyser og løbende forbedringer minimeres miljøpåvirkningen fra både produktion og distribution. Det betyder, at forbruget af uønskede stoffer minimeres eller substitueres. Samtidig stilles der lignende krav til virksomhedens eksterne leverandører.

Miljøet nyder også gavn af Fjernvarme Fyns intensive kunderådgivning om effektiv udnyttelse af energien. Ligesom uddan-

nelse og information sikrer, at virksomhedens medarbejdere udfører deres opgaver miljømæssigt forsvarligt.

Konvertering til miljøvenlig fjernvarme

Fjernvarme er en miljøvenlig opvarmningsform. Det understøttes af opgørelsen for 2015, som viser, at under 1/3 af den solgte energi er produceret på kul, olie og naturgas. Det harmonerer med Fjernvarme Fyns holdning om, at fremtidens energi skal være vedvarende og CO₂-neutral.

Af samme grund er der gennem året arbejdet intenst på at konvertere husstande med fossilt baserede opvarmningsformer til miljøvenlig fjernvarme. Det har konkret betydet, at Morud og Brylle nu er tilsluttet, ligesom samarbejdet med nabokommuner om varmeforsyning til byområder grænsende op til Fjernvarme Fyns net er intensiveret.

Endelig er det primært gasfyrede Nr. Broby Varmeværk i 2015 overtaget af Fjernvarme Fyn.

Energispild minimeres

Selvom fjernvarme er miljøvenlig, skal der ikke fyres for gråspurvener. Derfor arbejder Fjernvarme Fyn løbende på at reducere varmetabet i fjernvarmenettet. Det omfatter bedre isolering af omløbs-skabene samt brug af de bedst isolerede rørtyper. Til transmissionsledningerne til de nye områder Nr. Broby, Søndersø og Vissenbjerg er der således brugt rør med bedre isolering end standardløsningen.

Den samlede indsats har betydet, at varmetabet er reduceret. Det gennemsnitlige varmetab for de sidste to år er cirka 18,5 %.

På Dalum Kraftvarmeværk er der i 2015 installeret en varmepumpe, som kan indvinde energi fra røggassen, som ellers ville gå tabt. Projektet har været så stor en succes, at man overvejer at installere en lignende varmepumpe på Ejby Mølle Renseanlæg.

Derudover samarbejder Fjernvarme Fyn med en række lokale industrivirksomheder om at udnytte deres overskudsvarme til fjernvarme. Det gælder blandt andet fødevarereproducenten KIMs A/S, som forventes at blive tilsluttet i 2016.

Utætheder i kundernes varmeinstallationer fører også til spild. Derfor blev der i november 2015 tilsat et grønt selvlysende farvestof til fjernvarmevandet, som gør det muligt at opdage utætheder. Gennem kampagnen blev der fundet cirka 100 defekte anlæg.

Indsatsen for at realisere konkrete energibesparelser hos slutforbrugere og i fjernvarmenettet har i 2015 betydet en samlet energibesparelse på cirka 36 GWh.

Energirenovering af private boliger er ligeledes temaet i Fjernvarme Fyns samarbejde med Clean og med Grøn Erhvervs-vækst.

Projekter og samarbejder

Fjernvarme Fyn indgår i en række samarbejder og projekter, hvor temaerne er udvikling og grøn omstilling.

Four Generations District Heating (forkortet 4HD) er et projekt, hvor 12 ph.d. studerende forsker i udviklingen inden for fjernvarmeområdet. Der fokuseres på de tre temaer fjernvarmekomponenter, teknisk systemoptimering samt produktion og varmeplanlægningsstrategi/lovgivning.

Energiplan Fyn er et strategisk projekt om energiplanlægning, hvor Fjernvarme Fyn samarbejder med de fynske kommuner, energiselskaber og uddannelsesinstitutioner. Målet er at sikre en koordineret planlægning i omstillingen af det samlede energisystem til vedvarende energi.

Endelig gennemfører Fjernvarme Fyn projekter i samarbejde med en række uddannelsesinstitutioner, hvor målet er at udbrede kendskabet til fjernvarme som en klimavenlig opvarmningsform.

International vidensdeling

Fjernvarme Fyn arbejder aktivt for at ud-brede sin viden om miljøvenlig energi både nationalt og internationalt.

Planlagte mål og handlinger for 2016

Genindvinding af overskudsvarme vil fortsat have høj prioritet i 2016. Det skal blandt andet ske gennem brug af store varmepumpeanlæg.

Samtidig ventes et projekt om overskudsvarme på Ejby Mølle Renseanlæg gennemført i 2016.

Et andet projekt om genindvinding af overskudsvarme fra Energinet.dk i Fraugde forventes ligeledes igangsat i 2016. Opstarten afventer dog en regelændring om opgørelse af energibesparelsen. Endelig vil samarbejdet om udnyttelse af overskudsvarme fra industrivirksomheder fortsætte.

Produktionen af energi hos Fjernvarme Fyn Affaldsenergi optimeres med etablering af røggaskondensering og varme-

pumpe på affaldsforbrændingsanlægget i 2016/2017. Samtidig skal kombinationen af varmepumpe-teknologi og kølebehov minimere ressourceforbruget på samfundsplan.

I 2016 påbegyndes også en gennemgribende renovering af Fynsværkets administrationsbygning. Allerede i planlægningsfasen sikres det, at der vælges de bedste løsninger for både miljø og økonomi. Arkitektforslaget omfatter blandt andet isolering af tagkonstruktion og facade, optimering af køle- og ventilationsanlæg, dynamisk klimaskærm samt valg af materialer, som opfylder kravene fra Miljø Forum Fyn.

De mange miljømæssige erfaringer udveksles gennem fortsat vidensdeling og benchmarking mellem de seks største byer i Danmark. I den forbindelse arbejdes der på at udvikle et fælles sammenligningsgrundlag på udvalgte forsyningsområder.

Fjernvarme Fyn sender i 2016 miljøansøgninger om afbrænding af 15 % farligt affald i forhold til den samlede mængde. På den måde vil overskydende kapacitet på forbrændingsanlægget blive udnyttet bedst muligt.

Endelig videreføres i 2016 det eksisterende samarbejde kaldet Effektiv Energi under overskriften Effektiv Energi 2.0. Foruden Fjernvarme Fyn er partnerkredsen udvidet til at omfatte Energi Fyn, SEF, NGF Nature Energy, Miljøforum Fyn samt cirka 20 lokale serviceleverandører.

Arbejds miljø

Fjernvarme Fyn vil fortsat være en både sikker og udviklende arbejdsplads med fokus på medarbejdernes fysiske og psykiske sundhed. Det gælder både egne medarbejdere og eksterne samarbejdspartnere.

På den sikkerhedsmæssige front er målet at undgå alle former for arbejdsrelaterede ulykker og lidelser.

Derudover tæller et godt arbejdsmiljø også arbejds glæde, motivation, engagement, indflydelse og personlig udvikling. Også her arbejder Fjernvarme Fyn målrettet på at forblive en attraktiv arbejdsplads med et godt arbejdsmiljø.

Sikkerhed har højeste prioritet

Hvis en given arbejdssituation ikke er sikkerhedsmæssigt forsvarlig, bliver arbejdet stoppet omgående. Sikkerhed har til hver en tid højeste prioritet hos Fjernvarme Fyn. Derfor er der fortsat stor fokus på, at der altid anvendes korrekt sikkerhedsbeklædning.

I forbindelse med købet af Fynsværket i 2015 er arbejdsmiljøorganisationen (forkortet AMO) blevet optimeret til den nye organisation. Samtidig er der igangsat et længerevarende forløb med det formål at lære hinanden at kende og at få sikkerhedsmæssige roller og politikker defineret. Arbejdet fortsætter i 2016.

Derudover er alle sikkerhedsdatablade og arbejdspladsbrugsanvisninger for Dalum Kraftvarmeverk registreret i databasen Kemiguiden.

Den omfattende sikkerhedsindsats hos Fjernvarme Fyn dokumenteres og synliggøres blandt andet med den såkaldte "Sik-

kerhedsstjerne", som på ugebasis viser en grafisk status over sikkerhedsarbejdet.

Hændelser i 2015

2015 bød desværre på fire mindre alvorlige og én alvorlig arbejdsulykke i forbindelse med omlægningen af transmissionsledningen på Ørbækvej, hvor der gøres klar til Odense Letbane.

Den alvorlige ulykke opstår, da to medarbejdere fra Fjernvarme Fyns underentreprenører kommer i klemme mellem fjernvarmerørene i forbindelse med montage- og svejsearbejdet. Det sker, fordi opklodsningen af fjernvarmerørene giver efter.

Arbejdstilsynet har efterfølgende besøgt arbejdsstedet, hvilket ikke har ført til påbud. Derudover har der været afholdt separat sikkerhedsmøde med gennemgang af arbejdsrutinerne for at undgå lignende ulykker fremover.

På Fynsværket er der i 2015 sket to interne og tre eksterne arbejdsulykker. Det

medførte henholdsvis syv dages fravær for interne medarbejdere og 26 dage for eksterne (den ene ulykke alene betød 20 dages fravær).

Trivsel og sundhed i fokus

Trivsel og arbejdsglæde er fundamentet for en god arbejdsplads. Det gælder også hos Fjernvarme Fyn, hvor der fokuseres på de psykiske rammer for medarbejderne.

Derfor blev der afholdt en fælles medarbejderdag i september 2015 for alle ansatte. Temaet var "Arbejdsglæde og etablering af relationer på tværs". Arrangementet var et led i at opbygge en fælles virksomhed efter sammenlægningen af Fjernvarme Fyn og Fynsværket.

I samme forbindelse er det i 2015 besluttet at flytte domicil fra Billedskærervej til Havnegade. Til formålet er der gennemført en omfattende analyse af, hvordan de

nye rammer bedst understøtter en både spændende og sikker arbejdsplads.

Samtidig medvirker Fjernvarme Fyn til at fremme medarbejdernes sundheds- og helbredsforhold ved at kombinere indsatsen for et bedre arbejdsmiljø med sundhedsfremmende initiativer. Blandt andet er driften af fælles motionsrum sat i system i 2015. Ligesom der er oprettet en fond til at støtte sundhedstiltag til glæde for alle medarbejdere. Endelig er der i årets løb blevet tilbudt kurser i førstehjælp og glatføre, ligesom alle medarbejdere er blevet tilbudt en fordelagtig sundhedsforsikring.

Gennem relevante sponsorater ønsker Fjernvarme Fyn at forblive synlig som en miljøvenlig varmforsyning samt at fremme sundhed og udvikling generelt. Det gøres ved at sponsorere forskellige idrætsformer og kulturaktiviteter.

Planlagte mål og handlinger for 2016

Indsatsen til forebyggelse af arbejdsulykker og fravær fortsætter i 2016. På den sikkerhedsmæssige front betyder det blandt andet, at alle kemiske stoffer og materialer i hele virksomheden skal registreres i databasen Kemiguiden i løbet af året.

Byggeriet af det nye fælles domicil i Havnegade fortsætter gennem hele 2016. I den forbindelse skal en række arbejdspladser i den nuværende bygning flyttes under byggeperioden. Her vil vurderingen af arbejdsmiljø være højt prioriteret; både for de midlertidige arbejdspladser og for den nye bygning. Samtidig inddrages arbejdsmiljøorganisationen i genplaceringen af de pågældende medarbejdere.

Indretningen af den nye bygning tager hensyn til behovet for både samarbejde og for stille fordybelse. Indeklimaet vil blive optimeret ved at skabe balance mellem ventilationsanlæggene og ved at bygge en dynamisk klimaskærm.

Sociale forhold og menneskerettigheder

Ordentlige sociale forhold og overholdelse af fundamentale menneskerettigheder er en selvfølge hos Fjernvarme Fyn. Der er i den forbindelse udarbejdet et etisk kodeks for virksomheden.

Det forventes, at samarbejdspartnere udviser samme sociale ansvarlighed. Derfor er der indført sociale klausuler i alle større kontrakter til forebyggelse af social dumping i overensstemmelse med Odense Kommunes vision "Odense mod social dumping". Ligesom det er beskrevet i Fjernvarme Fyns nye leveringsbetingelser, at leverandøren skal efterleve principperne i FN's Global Compact.

Elever, praktikanter og lærlinge

Social ansvarlighed er i fokus, når Fjernvarme Fyn giver jobmulighed til unge og ufaglærte samt tilknytter elever, praktikanter og lærlinge. Når det er muligt, forsøges det endvidere at anvende praktikanter fra folke- og erhvervsskoler.

Social ansvarlighed gennem sponsorater

Fjernvarme Fyn har i 2015 sponsoreret en lang række klubber og foreninger i både eksisterende og nye områder. Det gælder en bred vifte af sportsgrene og kulturaktiviteter. Som eksempler kan nævnes Odense Ishockey og Odense ZOO.

Mål og politikker for det underrepræsenterede køn

Fjernvarme Fyn tror på mangfoldighed blandt ledelse og medarbejdere; dette gælder også den kønsmæssige fordeling.

Medarbejdere ansættes ud fra kvalifikationer. På ledelsesniveau er det selskabets mål, at medarbejderne, uanset køn, skal opleve, at de har samme muligheder for karriere og lederstillinger. Målet frem til 2017 er, at andelen af kvindelige ledere afspejler fordelingen i organisationen. Dette mål er fastsat under hensyntagen til Fjernvarme Fyns virksomhed og til den overvejende mandsdominerede branche, virksomheden opererer i.

Andelen af kvinder i ledelsen er ved udgangen af 2015 tre ud af 36 personer. I hele virksomheden er der 45 kvinder ud af 285 medarbejdere.

I forhold til bestyrelser har Odense Kommune fokus på den kønsmæssige sammensætning. Borgmesterforvaltningen anbefaler et mål, der hedder, at minimum to af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer i de pågældende selskaber skal være kvinder for byrådsperioden 2014-2017.

Status er i dag, at eneste kvinde i Fjernvarme Fyns bestyrelse er formanden.

Miljø

Fjernvarme Fyn sikrer i alle handlinger miljøet og omgivelserne ved at være på forkant med den gældende lovgivning. Virksomheden udøver samtidig en fremtidssikret forsyning, fordi produktionen af varme altid er baseret på de energikilder, der er tilgængelige og mest miljøvenlige.

Produktionen og distributionen af fjernvarme sker på en miljømæssigt forsvarlig måde ved at anvende den nyeste teknologi. Dermed forebygges forurening, mens spild og forbrug af energiresourcer minimeres.

Endelig er det et fokusområde at informere borgere og industri om varmebesparende foranstaltninger. På den måde sikres, at varmen så vidt muligt anvendes på en fornuftig og rationel måde.

Grønt regnskab

Der skrives grønt regnskab og ressourceopgørelse for alle Fjernvarme Fyns varmecentraler og kraftvarmeværker.

Oplysning om miljøforhold skal ske i henhold til gældende love og bekendtgørelser samt til de vilkår, myndighederne fastsætter.

Fjernvarme Fyn har flere tilsynsmyndigheder tilknyttet i form af Miljøstyrelsen, Odense Kommune, Assens Kommune, Fåborg-Midtfyns Kommune og Nordfyns Kommune. Antallet skyldes størrelse og geografisk placering af Fjernvarme Fyns produktionsenheder.

Væsentlige miljøforhold

Produktion af kraftvarme kræver mange ressourcer såsom fossile brændsler, vand til procesformål, hjælpestoffer og kemikalier til eksempelvis vandbehandling.

Samtidig udleder produktionen forskellige stoffer, som belaster miljøet. Forbrændingen af kul, olie, affald, flis og halm

skaber kuldioxid (CO₂), svovldioxid (SO₂), kvælstofoxider (NO_x), støv og en række sporstoffer. Det resulterer blandt andet i drivhuseffekt og forsurening.

Forbruget af råvarer på Fjernvarme Fyns produktionsanlæg består primært af brændsel og vand. Derudover bliver der anvendt brændt kalk og ammoniak til røggasrensning på Fynsværkets kulfyrede anlæg. Til fremstillingen af rent spædevand, som bruges i kedler og i fjernvarmenettet, anvendes syre og lud.

På Fynsværkets halmfyrede anlæg bruges der lud til kondenseringen af røggas, og der anvendes ammoniakvand til deNO_x processen for at reducere udledningen af kvælstof fra anlægget. En række andre kemikalier anvendes i små mængder til værksteds- og vedligeholdelsesarbejder.

Det rene overflade- og skyllevand fra vandfremstilling til fjernvarmenettet ledes til Odense Kanal. Overfladevand og processpildevand, som ikke er rent nok til direkte udledning, føres i stedet til opsamlingsbassiner og bliver derefter genbrugt. Sanitært spildevand og vand, der ikke kan genbruges, ledes til rensning på Ejby Mølle rensningsanlæg.

Kølevand hentes fra og genudledes til Odense Fjord. Udledningen af vand, der har været brugt til køling, forårsager en beskedent temperaturforøgelse. Det kan i et vist omfang påvirke plantevækst, iltindhold og dyreliv. Ved lave iltkoncentrationer tilsætter Fynsværket derfor ilt til kølevandet, så risikoen for iltvind reduceres.

Mineralprodukter genbruges på følgende måder:

- Flyveaske fra kulfyring (kulflyveaske) anvendes i cement- og betonindustrien og til opfyldningsprojekter i forbindelse med vejarbejde
- Slagge fra kulfyring (kulbundaske) anvendes primært i betonindustrien men også i produktionen af isoleringsmaterialer
- TASP fra afsvovlingsprocessen på det kulfyrede anlæg genbruges i stedet for kalk i afsvovlingsprocessen på Nordjyllandsværket

- Bundasken fra det halmfyrede og flisfyrede anlæg (biobundaske) føres tilbage til landbruget som markgødning. Bioflyveasken nyttiggøres dels som vækstlag på et anlægsprojekt og dels som gødning i Polen.

Forbrændingen af affald og udnyttelsen af energiindholdet til el- og varmeproduktion medfører en række miljøpåvirkninger. Det sker både gennem selve forbruget af råvarer og i form af udledninger og andre påvirkninger af omgivelserne.

De væsentligste miljøpåvirkninger fra det affaldsfyrede anlæg stammer fra:

- Forbrænding af husholdnings- og erhvervsaffald; primært fra Fyn og Vestsjælland med supplement af erhvervsaffald fra Norge og Irland. Derudover afbrændes kreosotbehandlet træ, PUR-skum og CFC-holdig procesluft
- Udledning af røggasser der blandt andet indeholder kuldioxid (CO₂), kvælstofoxider (NO_x), hydrogenfluorid (HF), svovldioxid (SO₂), saltsyre (HCl), kulilte (CO), støv, tungmetaller og dioxiner

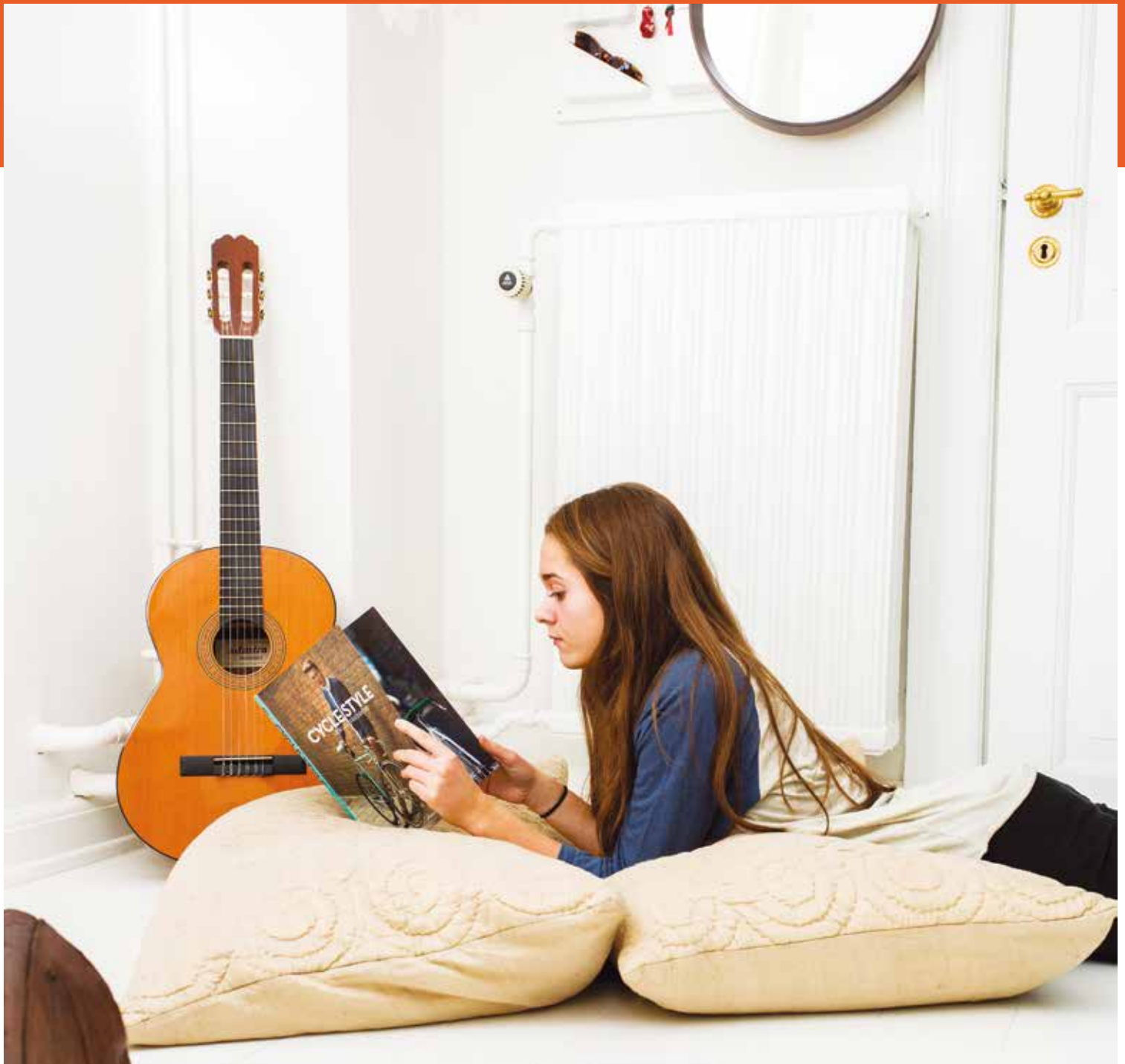
Der anvendes kalk og natronlud til rensning af spildevand fra røggasrensningen og aktivt kul fra dioxinrensning. Vandværksvand bruges til rensning af røggassen og til spædning af kedlernes vand- og dampsystemer.

Processpildevand med indhold af salte og rester af tungmetaller ledes til det offentlige spildevandssystem, mens sulfatholdigt spildevand fra røggasrensningen opsamles til genbrug som såkaldt befrugtningsvand i forbindelse med skibstransporter af flyveasken.

Slagge genbruges til opfyldningsprojekter, mens flyveaske og slam fra røggasrensningen deponeres i sikre affaldsdepoter i Norge.

Risiko-virkosomhed

Fjernvarme Fyn Fynsværket er klassificeret som risikovirksomhed i forhold til det såkaldte SEVESO II-direktiv; i daglig tale

kaldet Risikodirektivet. Klassificeringen er lovpligtig og skyldes lageret af 100 % ammoniak på Fynsværkets grund, som bruges til røgrenning på det kulfyrede anlæg. Klassificeringen indebærer blandt andet, at relevant personel uddannes til at håndtere situationen i tilfælde af ammoniakudslip.

CO₂-kvoter

Fjernvarme Fyn har 14 kvotebelagte varmecentraler foruden Dalum Kraftvarme. 2015 var igen et mildt år, hvilket var medvirkende til et lavt forbrug af kvoter for perioden. Det giver et stort kvote overskud

til varmesiden, når det kulfyrede anlæg på Fynsværket producerer mindre varme. Disse tilfalder Fjernvarme Fyn Distribution. Varmecentralerne har stort set ikke været i drift, hvilket betyder, at mængden af gratis kvoter til disse bliver reduceret. Samlet giver dette et netto kvote overskud på over 100.000 tons CO₂-kvoter i 2015.

Efter overtagelsen af Fynsværket, udleder Fjernvarme Fyn også kvoteomfattet CO₂ fra affaldsforbrænding og kul. Også her har en mild vinter kombineret med lave elpriser medført en forholdsmæssig lav CO₂-udledning på cirka 1.200.000 tons CO₂.